

МІНСКАЯ ПРАДА

Газета заснавана
1 лістапада 1950 года

Аўторак, 26 ліпеня 1994 года

№ 78 (10778)

Цана 200 руб.

27 ліпеня — Дзень незалежнасці Рэспублікі Беларусь

ЗАХАВАЦЬ І ўМАЦАВАЦЬ СУВЕРЭНІТЭТ КРАІНЫ

Паважаныя суайчыннікі!
Чатыры гады назад Вярхоўны Савет прыняў Дэкларацыю аб дзяржаўным суверэнітэце Беларусі.

У тым, што адбылося 27 ліпеня 1990 года, ёсць свае гістарычныя справядлівасці. Ідэя незалежнасці — дзяржаўнай, палітычнай, нацыянальнай — мае на Беларусі тысячагадовую гісторыю. Яна адлюстравана ў статутах Віліскага княства Літоўскага, рускага, жамойскага, статутах грамадства Беларускай Народнай Рэспублікі, Канстытуцыі БССР і замацавана новай Канстытуцыяй Рэспублікі Беларусь. Галоўны яе стрыжань — перспектывнасць беларускай цывілізацыі, для якой аднолькава непрыемныя крайне негатывныя тэндэнцыі як "усходняй", так і "заходняй" мадэлі развіцця. Наша мэта — дэмакратычная, правая і гарманічная ўпарадкаваная еўрапейская дзяржава.

Сёння Беларусь — паўнапраўны член міжнароднага супольніцтва, маладая краіна, якая, як адзначыў Генеральны сакратар ААН Бутрас Б.-Галі, служыць прыкладам для многіх дзяржаў гэтай арганізацыі за сваю паспяхоўную міралюбную палітыку.

Наша Бацькаўшчына імкнецца жыць духам нашых бацькоў, нацыянальнымі традыцыямі народаў, якія населяюць гэтую зямлю. Яна адраджае гэтыя традыцыі. І ўсе мы разам жадаем, каб нашы дзеці жылі ў такой Беларусі, якая б стала дзяржавай на заўсёды. Але аднаго жадання недастаткова. Таму што адна справа — акрэсліць шлях у будучыню, і зусім іншая — ісці гэтым шляхам.

Мы ўжо дакладна вызначыліся, што будзем рыначнай, сацыяльна арыентаванай эканомікай. Але ж, безумоўна, становага за гэтыя чатыры гады маглі быць і большы. І калі ў адносна дзяржаўнага будаўніцтва мы дасягнулі сур'ёзных пераўтварэнняў, то ў эканамічнай сферы вынікі маласушэсільныя. На жаль, пакуль негэта сказаць, што эканамічнае становішча рэспублікі стабілізувалася. Частэртая ўтокі незалежнасці маладая краіна сустракае ў

цэлых найцяжэйшага эканамічнага крызісу. Нам жа для паспяховага развіцця патрэбна не проста стабілізацыя, а значны ўздым эканомікі.

Спадзяёмся, што першы Прэзідэнт Беларусі разам з новым урадам, у цесным супрацоўніцтве з Вярхоўным Саветам, дзейнічаючы ў рамках Канстытуцыі рэспублікі, ўмацуюць суверэнітэт дзяржавы, дэмакратычныя правы і свабоды грамадзян, змогуць забяспечыць дабрабыт і шчасце народа.

Таму перш за ўсё неабходна запэўніць пэўны прававы вакуум: удасканаліць заканадаўства аб Кабінеце Міністраў, мясцовым самакіраванні, прыняць новы закон аб выбарах, акрэсліць дакладныя формы супрацоўніцтва парламента з прэзідэнцкай уладай. Гэта неабходна зрабіць як мага хутчэй на карысць беларускага народа.

Шчыра разлічваем на згоду па гэтых і іншых прынцыповых пытаннях развіцця Бацькаўшчыны, ўмацавання яе дзяржаўнасці ў беларускім грамадстве, паміж парламенцкімі фракцыямі, палітычнымі партыямі і пільнямі. Мы не павінны забываць, што Беларусь была і застаецца еўрапейскай дзяржавай. І як ніколі раней лічым найважнейшай справай — аб'яднанне нашага народа.

У Беларусі ёсць магчымасці забяспечыць устойлівае развіццё сваёй эканомікі, павысіць узровень абароны правоў і свабод чалавека, гарантаваць дастойны лад жыцця ўсім сваім грамадзянам. Гэта наша галоўная агульная мэта і святы абавязак усіх структур дзяржаўнай улады. Аб'яднаўшы нашы намаганні, мы абавязкова дасягнем поспеху!

Няхай жа на радасць усім нам квітнее наця Бацькаўшчына!

І дзеля гэтага не пашкадуем ні сіл, ні працы. Са святам вас, паважаныя суайчыннікі, з Днём незалежнасці!

ПРЭЗІДЫУМ ВЯРХОўНАГА САВЕТА
РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ.

Калі вам давядзецца ехаць па дарозе Аляхновічы—Гарадок, што ў Маладзечанскім раёне, ведайце: асфальт тут клялі работнікі ДРБУ-195 праектна-рамонтна-будаўнічага аб'яднання "Мінскаблбуд" і Мінскага аб'яднання "Амкадор".

НА ЗДЫМКАХ: рабочыя-дарожнікі Аляксей Казлоў, Бенямін Грыц, дарожны майстар Генадзь Саўчык, Віктар Паляковіч, Аляксандр Маргоўскі і Анатоль Кухта; машыніст аўтаўкладчыка Уладзімір Бруй; дарога шэраю стужкай ўсё.

Фота Анатоля БАСАВА.

Створана адміністрацыя Прэзідэнта

Прэзідэнт Рэспублікі Беларусь Аляксандр Лукашэнка падпісаў Указ аб стварэнні адміністрацыі Прэзідэнта. Кіраўніком адміністрацыі Прэзідэнта Рэспублікі Беларусь назначаны Леанід Сініцын, які раней працаваў намеснікам

старшыні пастаяннай камісіі Вярхоўнага Савета па пытаннях архітэктуры, будаўніцтва, вытворчасці будаўнічых матэрыялаў і жыллёва-камунальнай гаспадаркі ўсіх і гарада. У час выбарчай кампаніі Леанід Сініцын узначальваў штаб кандыдата ў прэзідэнты рэспублікі Аляксандра Лу-

кашэнкі.

Леанід Сініцын, сорок гадоў. Ён — інжынер-будаўнік па прафесіі. У Вярхоўны Савет выбіраўся, калі быў галоўным інжынерам трэста № 17 магілёўскага "Лаўсанбуда".

БЕЛІНФАРМ.

ПЕРШАЕ ПАСЯДЖЭННЕ

Пры Старшыні Вярхоўнага Савета створаны грамадскі Савет па прававых пытаннях. Пад старшынствам кіраўніка парламента 22 ліпеня адбылося яго першае пасяджэнне.

Вітаючы ўдзельнікаў пасяджэння, Мечаслаў Грыб падкрэсліў, што прапанова прыняцця ўдзелу ў рабоце грамадскага Савета была накіравана на найбольш кваліфікаваным і аўтарытэтным беларускім вучоным-правазнаўцам, користам-практыкам. Увайсці ў Савет і працаваць у ім выказалі жаданне больш чым 20 юрыстаў з усіх абласцей рэспублікі.

Удзельнікі першага пасяджэння абмеркавалі праявы палітычнага аб'ектыва ў грамадскім Савеце па прававых пытаннях. У ім, у прыватнасці, гаворыцца, што Савет ствараецца... "у мэтах аказання садзейнічання ў развіццях навукова-абгрунтаваных рэкамендацый па правому забеспячэнню законных інтарэсаў грамадзян, прадпрыемстваў, установаў, арганізацый, умацаванню грамадскага парадку і ўмацаванню барацьбы са злачыннасцю". Перад членамі Савета ставяцца задачы па фарміраванню канцэпцыі прававой палітыкі, распрацоўцы прапановы па рэалізацыі канстытуцыйных гарантый, аналізу становішча спраў у прававой сферы.

БЕЛІНФАРМ.

3-ЗА НЕДАХОПУ сродкаў

на сёлетняе дзейніцтва толькі дзве аздараўленчыя установы. З лагерам адпачынку "Дубрава", увогуле, усё зразумела. Яго гаспадар, вытворца аб'яднання "Беларуськалі", якое працуе ў асноўным на замежна, можа дазволіць такую раскошу — за мінімальную плату аздараўляць сваіх дзяцей. У санаторна-аздараўленчага комплексу "Зялёны Бор" такога агляду няма. Ён — на гаспадарчым разліку, жыцьё толькі на грошы, якія сам зрабіць. Тым не менш, круглы год "Зялёны Бор" поўніцца дзіцячымі галасамі. А ў летнія месяцы пад спільнай абсталяванасцю дадаткова пакоі і ў комплексе адпачываюць 460 хлопчыкаў і дзяўчынак самых розных узростаў. Хаця і кшталт адно месца тут не тая — паўтара і больш мільёна рублёў.

— Уся справа ў тым, што ў нас, на мой погляд, гарманічна спалучаюцца адпачынак і лячэнне дзяцей, — расказвае дырэктар комплексу З.М.Станіслава. — Гэтыя працэсы проста немагчыма раздзяліць.

Едуць у "Зялёны Бор" дзеці з санаторна-курортнымі картамі. Кожны маленькі пацыент атрымлівае патрэбны яму працэдур, лекі. Але ўсе яны без выключэння — актыўныя ўдзельнікі агульных аздараўленчых мерапрыемстваў. Прагулка па экалагічна чыстым сасновым лесе ці на рэчку. Случае для дзяцей, аслабленых чарнобыльскай аварыяй, — гэта не проста

працэдур, лекі. Але ўсе яны без выключэння — актыўныя ўдзельнікі агульных аздараўленчых мерапрыемстваў. Прагулка па экалагічна чыстым сасновым лесе ці на рэчку. Случае для дзяцей, аслабленых чарнобыльскай аварыяй, — гэта не проста

■ Аздараўленне

ШУМІЦЬ, ГУДЗЕ «ЗЯЛЁНЫ БОР» і нясе дзецям радасць, здароўе

цікавае падарожжа, а і даволі эфектыўнае лячэнне. Ці той жа балбэтак, калі хлопчыкі і дзяўчынкі не толькі любяць прыгажосцю прыроды, а і ўдыхаюць чыстае, гарачы вадар...

Асобна хочацца сказаць пра біжур працы. Вядома, што праца — вялікі лекар ад многіх хвароб. Расцімаючы гэты дзеці даволі цяжка, а прымуш някага эфекту не даць. Таму і "выпусцілі" ў "Зялёны Бор" ўласныя грошы. Дзеці, як і іх бацькі, кінуліся ў

купіць шакаладку ці, скінуўшыся з сябрамі, на пэўны час закінуць відэазалу, паглядзець мультыкі. Дарэчы, у "Зялёным Бору" ёсць свае тэлевузды, якія паказваюць цікавыя праграмы...

У "Зялёным Бору" — два дзесяці высокакваліфікаваных медыкаў, якія ўсебакова абследаюць, лечыць дзяцей. Увогуле, як і ў большасці падобных аздараўленчых комплексаў. Але два моманты ўсё ж, думаеш, выдзяляюць гэтую ўстанову

ці, скінуўшыся з сябрамі, на пэўны час закінуць відэазалу, паглядзець мультыкі. Дарэчы, у "Зялёным Бору" ёсць свае тэлевузды, якія паказваюць цікавыя праграмы...

ці, скінуўшыся з сябрамі, на пэўны час закінуць відэазалу, паглядзець мультыкі. Дарэчы, у "Зялёным Бору" ёсць свае тэлевузды, якія паказваюць цікавыя праграмы...

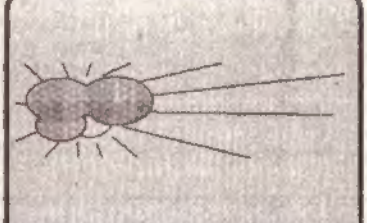
ці, скінуўшыся з сябрамі, на пэўны час закінуць відэазалу, паглядзець мультыкі. Дарэчы, у "Зялёным Бору" ёсць свае тэлевузды, якія паказваюць цікавыя праграмы...

сярод іншых. Па-першае, тут працуе псіхалаг-бізнесагаражэктар А.Я.Рыбапорт. Так сказаць, Кашпіроўскі маскоўскага значэння: лечыць анурэзы, перапулы, іншыя хваробы. Па-другое, для аздараўлення органаў дыкцыяна маецца мініяцюрная лячэбніца, памішканне, дзе сцены выкладзены сольвымі блокам, выразанымі ў мясцовы шакце. Сільніць вельмі добра ачышчае, ініцуе павятра, што самым лепшым чынам уплывае на стан лёгкіх, бронхаў.

— У бліжэйшы час лячэбніцу мы значна расшырым, будзе ў ёй і асобны ўрач-спецыяліст, — гаворыць Зінаіда Мікалаўна. — Будзем саўну, басейн, абсталяем там і вадпад, цыркулярны душ. Для таго, каб адпачынак, радасць дзіцячых яшчэ больш эфектыўна адбіваліся на здароўі нашых юных пацыентаў.

Калі дабавіць, што ў "Зялёным Бору" паіразавае харчаванне ды шыянка соку ў дадатку. Што бачна, і адпачынак, і аздараўленне ў ім даўжэ, і правіла, купіліцыя свежы, у мясцовых жывёл і на рынку, то стане зразумела, чаму і ў наш складаны час гэтая дзіцячая ўстанова карыстаецца такой вялікай папулярнасцю.

Уладзімір БЫЧЭНЯ.

НАДВОР'Е

Сёння днём па вобласці чакаецца малавоблачнае, без ападаў надвор'е. Тэмпература паветра 25—30, у Мінску — 26—28 градусаў цяпла.

■ Рэпліка

Спецыялістаў па афармленню інтэр'ераў рыхтуюць у спецыяльных і вышэйшых навуковых установах. Створаны навукова-даследчыя інстытуты, у якіх такія людзі распрацоўваюць практычны "адзеньне" інтэр'ераў. Здаецца, да трэціх п'яці дзясятых, пакуль выбіраць лепшы варыянт. І трэба адзначыць, што афармленне пачалося звычайна. Бывала, заходзіў у тую ці іншую залу, і адчуваўся, што колер не сцен, мэбля, спрымаюць твайму добраву настрою. Але ў наш жыццё ўварвалася новая праслойка гандлёў, якія атабарыліся ў пад'ездах дамоў, у арыках, падвалах, падземных пераходах. Яны, прабіраючы, гатовы нават у сне бачыць кішкі, набітыя "бабкам". Настаў час паразважаць і пра шыльды гэтых гандлёвых кропак. Яны ў большасці сваёй перакачвалі з нейкіх замежных "фаліантаў". Чытаеш на іх дзікуныя скрачэнні і за галаву хвалешся, бо на тых шыльдах цяжэй адрозніць беларускія словы, чым іголку ў стоце сена. І тут у той час, калі чысцей год на ўсім нарадах, у парламенце да крыпты балобанам аб адраджэнні роднай мовы, аб наўхільным выкананні Закона аб мовах у рэспубліцы. Дзіўныя мы людзі: гаворым адно, а робім — зусім другое. Не згодны з малым меркаваннем?

■ Ураджай-94

КАМБАЙНЫ У ПОЛЕ ВЫЙДУЦЬ

Але з-за бяспадзых эканоміцы можа спыніцца збожжаўборачны канвеер

На парозе жніўня. А ці ўсё гатова да яго ў калгасах і саўгасах вобласці? З такім пытаннем карэспандэнт "Мінскай праўды" звярнуўся да намесніка начальніка аддзела механізацыі, электрыфікацыі і тэхнічнага прагрэсу аблсельгасхарча М.М.КРУТАЛЕВІЧА.

— У гаспадарках вобласці налічваецца 5,450 збожжаўборачных камбайнаў розных марак, — паведаміў Мікалай Міхайлавіч. — Аднак назваць дакладны працэнт іх гатоваўнасці, скажам, на ўчарашні дзень не ўяўляецца магчымым, бо аперацыйныя зводкі цяпер не збіраюцца. Ёсць толькі статыстычныя звесткі, але абстаноўка ў раёнах мяняецца кожны дзень. Увогуле ж да работ гатова дзесьці звыш 80 працэнтаў уборачных аграгатаў, што прыблізна на ўзроўні мінулага года. Таму, мяркую, калгасы і саўгасы не павінны дзесьці спазніцца з пачаткам жніва па тэхнічных прычынах.

Уборкі чакаюць сёлета 523,7 тысячы гектараў збожжавых і зернебабовых. Нагрузка на камбайн складае 96 гектараў. Гэта яшчэ нямамога. Між тым, летас на адзін аграгата прыпадаў 91 гектар.

— Павялічылася плошча пасеваў, ці адбыліся змены ў камбайнавым парку?

— Плошча пасеваў, можна сказаць, не павялічылася. А вось у камбайнавым парку змены адбываюцца. Разумеюцца, машыны, як і чалавек, старэе, зношваецца. Менавіта па гэтай прычыне камбайнавы парк гаспадарак вобласці паменшаў сёлета на 340 машын. З'ява не радасная. Асабліва, калі ўлічыць, што ў апошнія два гады гаспадаркі фактычна не набываюць новых сельгасмашынаў.

У Слуцкім раёне, напрыклад, ужо сёлета сярэдняй нагрукі на камбайн дасягнула ста гектараў.

— У мінулыя гады ўсе райагпрамтэхнікі мелі абмяненні запас еўзлаў і дэталей.

— Так, Гэта вельмі вылучае гаспадаркі ў гарачую пару. Спыніўся ў загонцы камбайн — інжынер ці механік, палірадне звязваўся з пунктам, кляў у аўтамашыну сапсаваную дзаль ці вузел (калі патрэбна не было на сваім складзе) і ехаў на пункт. Міналі лічаныя гадыны — і "палівае карабэль" зноў кіраваўся па хвалях збожжавых.

Сёння стварылі і падтрымліваюць неабходны запас вузлаў і дэталей неамагчыма: няма, ці амаль няма, грошай на рахунак калгасаў, не могуць набраць разгон у сваёй дзейнасці і райагпрамтэхнікі.

Адначасу заўважыць, што і ў гэтых складаных умовах іх калектывы не сядзяць

Іван АБАБУРКА.

Кубрык абсурду

Тады прайдзецца хваць б па праспекце ім Ф.Скарыны нашай сталіцы, і мы абавязкова дачуемся да выказванняў аўтарам гэтых радкоў. Сустраў індэўна звышчана мастака, які "пацпе" над афармленнем шыльды з трох літар "ГАМ" для будучага дзіцячага калгаса. Гам, як сведчыць "Глумачальны слоўнік беларускай мовы", азначае тое ж, што і есці. А вось змяня зыкі аб іншым мянташаў, даказваюць, што "ГАМ" — гэта пасвячэнне старшні Мінскага гарсавета Герасіменку Аляксандру Міхайлавічу... Вядома, што сучасныя прадпрыемствы і да такога дэдукацыя могуць.

Калі гляджу на тавары, якія ў такіх будках ападоўваюцца пакупнікам, мне чамусьці здаецца, што ў Беларусі даўным-даўно спыніліся ўсе прадпрыемствы і цяпер адзінае выратаванне — веці з-за мяжы ўсё тое, ад чаго там, крывячыся, даўно адварочваюць насны. І пручы машыны, паздавы, самалёты.

Але вернемся да інтэр'ераў. Чаго на іх сцені не ўбачыш: тут і партреты голых жанчын, і сабачыя галовы з вышчаранымі ікламі, і этыкеткі ад заможскіх вінаў. Але тое, што ачымбрылі гаспадары "Кубрыка" (на праспекце Ф.Скарыны, па плошчы Перамогі), не вытрымлівае ніякай логікі. Тут даве сцены ў самым літаральным сэнсе абслены нашымі "вабэракамі", "зайчыкамі", "мядзвед-

зямі", "ваўкамі". На кожнай баночцы зачыненым малочныкам і маладзямці выпісаны словы. Хтосьці выказаў падзак за моцную кафу, хтосьці за шампанскае, калі такі "попыт" перацінціцца і на больш вядомых установах гандлю. Падобнае можа здарыцца, бо тым, хто жыць па прынцыпу "купіў-прадаў" грошай не лічаць.

Уладзімір АНТОШЫН.

МІНСКАЯ ХРОНІКА

НАДЗЕЙНАСЦЬ І ДАКЛАДНАСЦЬ

Тэнзамерычныя стацыянарыя і настольныя гандлёвыя вагі, якія могуць працаваць з персанальнымі камп'ютарамі, пачаў выпускаць мінскі завод "Эталон". Прадпрыемства гарантуе высокую надзейнасць і дакладнасць.

ДАЗВОЛ З ІТАЛІІ

Рускі драматычны тэатр атрымаў аўтарскі дазвол Італьянскага драматурга Дар'я Фі на пастаўку ў Мінску яго п'есы "Вольная пара". Як стала вядома карэспандэнту РІДА, пастаўшчык спектакля Барыс Луцкі і выканаўца галоўнай ролі Святлана Кузьміна запрашаны ў Італію на семінар, прысвечаны творчасці Дар'я Фі.

ДОМ МІЛАСЭРНАСЦІ

Мінгарвыканком адклікнуўся на прапанову Праваслаўнага прыходу ў гонар Усіх Святых. Вернікі збіраюцца збудавальні абсталяваць Дом міласэрнасці, для чаго гарадскія ўлады выдзелілі каля п'ятнаці гектараў зямлі па Старабарысаўскаму тракту.

ЗАПРАСІЎ «РАСІЙСКИ ФЕРМЕР»

Менавіта так называецца міжнародная ямарка, якая пройдзе ў Санкт-Пецярбургу з 29 жніўня па 4 верасня 1994 года. Для ўдзелу ў ёй запрашаны мінскія трактарныя заводы.

Трактарбудуальні акрамя сваёй асноўнай прадукцыі распрацоўваюць для ямаркі эксклюзіўныя машыны, на якіх будуць вылучацца паліт. Маркуча, што на берагах Навы будуць заключаны дагаворы, устаноўлены кантакты з новымі партнёрамі.

Беларускія інваліды па зроку даўно зарэкамендавалі сябе адольнымі лёгкалеткамі: сярод іх чымлівы светлы, да чэмпіёнаў Алімпійскіх гульняў, шэсцінашты пераможцы ўсеагульных спаборніваў. Спецыяльна вылучаны для людзей, якіх стрэлілі зоры, праводзяцца рэгулярныя ва ўсіх краінах.

На ЗДМКУ: сласэр-зборшчыца Маладэчанскага прадпрыемства таварыства салітых Жэніна ХОМЧЫК, якая актыўна займаецца спортам.

Фота Яўгена ПЯСЕЦКАГА.

К новому учебному году

Кого готовим, как готовим?

Хороших успехов в подготовке будущих специалистов добивается коллектив Солигорского педагогического училища, которое до недавнего времени готовило учителей начальных классов и воспитателей детских садов. Его участники занимают высокие места в республиканских конкурсах профессионального мастерства, хорошо показывают себя, работая в средних школах, детских садах. Педагоги постоянно совершенствуют учебно-воспитательный процесс. Наш внештатный корреспондент встретился с заместителем директора училища по учебной части Г.П. ГАЛАЙ.

— Галина Павловна, в училище закончился учебный год, в чем его особенности?

— Жизнь, современные требования убеждают в том, что нужно готовить не узких специалистов, а педагогов, воспитателей с дополнительной специализацией, которые бы в условиях сокращения кадров не потеряли работу. В минувшем году мы ввели дополнительную специализацию. На школьном отделении добавили музыку, логопедию, иностранные языки, белорусские народные промыслы, а на дошкольном — те же логопедию и белорусские народные промыслы. Коротко, в своей отрасли ведем подготовку специалистов дополнительного профиля одним из первых в республике. В связи с этим успешно прошла апробация

новых учебных планов и программ. Усовершенствовали методику преподавания новых дисциплин. Введена в штат должность психолога. В этом учебном году выпустили только одну учебную группу — учителей начальных классов. В предыдущем выпускных групп было восемь. Это объясняется тем, что с введением дополнительной специализации срок обучения увеличивается до 3-х лет.

— В училище теперь много говорят о педагогическом эксперименте. В чем его суть?

— В будущем учебном году мы набираем по собеседованию группу (25 человек) медальонов на школьное отделение без специализации. Ее участники будут заниматься по учебному плану Белорусского педагогического

университета, с которым у нас есть договоренность. Срок обучения три года. После окончания учебы учащиеся, которые получают диплом с оценками «4» и «5», поступят без вступительных экзаменов на четвертый курс белорусского педагогического университета. Те, кто учился хуже, получают диплом о среднем специальном образовании. Замечу, что на вступительных и выпускных экзаменах в этой группе будут присутствовать представители педагогического университета. Они же осуществляют контроль за ходом учебы в этой группе. Вот, коротко, суть этого эксперимента.

— В учебные планы училища введены новые дисциплины. Расскажите о них.

— Учебные планы наш педагогический факультет разрабатывает с учетом современных требований подготовки педагогических кадров. Увеличено количество часов по белорусскому языку и литературе. Третий год преподается такой интересный предмет, как этнография Беларуси, второй год — белорусский фольклор.

Одними из первых среди педагогических республиканцев мы ввели в свой учебный план историю религии. Словом,

стараясь не отставать от жизни, учиться у нас интересно.

— Галина Павловна, не потеряла ли молодежь интерес к профессии педагога?

— Думаю, что нет. Это подтверждает прежде всего конкурс в училище. В минувшем учебном году он составлял от 3 до 5 человек на место, а на специальность логопеда до 7. Вместе с тем, на музыкальное отделение конкурс небольшой, т. к. мы принимаем сюда только тех, кто имеет музыкальную подготовку — окончил музыкальные школы, студии и т. д.

— В связи с повсеместным сокращением кадров, существует острая проблема трудоустройства молодых специалистов, и не только их. Как трудоустраиваются выпускники училища?

— В будущем учебном году мы выпустим по три группы выпускников школьного и дошкольного отделений. Проблему смягчит то, что 30 учащихся занимаются по договорам, заключенным с предприятиями и организациями Солигорского района, области. Часть ребят занимается у нас по целевым направлениям городских и районных отде-

лов образования Минщины. Выпускники и будут там трудоустроены, так как в них нуждаются на местах. Во всяком случае, администрация училища в силу своих возможностей будет помогать найти работу всем своим воспитанникам. Думаю, поможет в этом важном деле и тесный контакт со школами и детскими садами города Солигорска и района, где они проходили педагогическую практику, и где для нее создаются хорошие условия.

Как видите, мы от требований не отстаем, а наоборот стараемся их опережать. Педагогический коллектив ведет настоящий поиск новых форм работы, трудится с творческим огоньком, проводит интересную внеклассную воспитательную работу, тематические вечера, КВН, диспуты, творческие встречи в психологической гостиной и т. д. Недавно по своей инициативе ввели в учебный процесс на школьном отделении занятия по хореографии и ритмике.

Беседовал
Анатолий ПАНАСЕНКО,
заведующий отделом
Солигорской
городской газеты
"Солигорский вестник".

ВЫВУЧАЮЦЬ АМЕРЫКАНЦЫ

У Мінску знаходзяцца прадстаўнікі амерыканскай фармацэўтычнай фірмы, якія таксама прадстаўляюць Агенцтва гандлю і развіцця ЗША. Мэта іх прыезду ў Беларусь — збор інфармацыі для прывядзення тэхнічна-эканамічнага абгрунтавання навінуў развіцця фармацэўтычнай прамісловасці ў нашай рэспубліцы. Паводле звестак БелТАН, у ходзе перагавораў беларускі бок перадаў прадстаўнікам ЗША пералік прадуктаў, якія мюрыюцца ажыццяўляць з дапамогай Агенцтва гандлю і развіцця.

ДЛЯ ДЗЯЦЕЙ

Першы том "Бібліятэкі замежнай дзіцячай літаратуры" выйшаў у выдавецтва "Юніта". У ім змяшчаюцца вядомыя раманы Данііла Дэфо "Робізон Круза". Пераклад на беларускую мову зрабіла пісьменніца Алена Васілевіч.

Усяго гэтае сэр'ёзнае будзе складацца з трыццаці тамоў.

НАВЕДАЛІ ІНВАЛІДАУ

Прадстаўнікі мінскай фірмы "Эспэда", фірменнага магазіна Беларускага таварыства інвалідаў "Ветразь" і малага прадпрыемства "Соліна" наведалі спецыяльнае аддзяленне Мінскай раённай бальніцы, дзе лечыцца каля трыццаці інвалідаў-калясачнікаў. Яны прывезлі каларыя тэлевізар і іншыя падарункі.

Цэнтральнае прапавінене БелТА ўручыла кожнаму хвораму па 100.000 рублёў.

ПЕРШЫ ВЫПУСК

У Акадэміі міліцыі адбыўся першы выпуск спецыялістаў судова-медычнага факультэта. Прыходзіць сюды з дыпламамі ўрачы, слухачы грунтоўна авалодалі сучаснымі даследаваннямі ў крыміналістыцы, набылі веды ў галіне права.

Падрыхтаваў
Павел ЖУРБА.

Што сведчыць статыстыка

Статыстыка, на жаль, дае мала падстаў да аптымізму. Так, за апошнія пяць гадоў колькасць злачынстваў у вобласці, уключэнне падлеткаў, узрасла больш чым напаловіну. А іх удзельніцаў — на 36,3 працэнта. "Спектр" злачынстваў надзвычай багаты: крадзяжы, злоснае хуліганства, сур'ёзныя адміністрацыйныя парушэнні, згвалтаванні. І завышэнне гэты пералік жорстка забавіваюць. Такі выпадак здарыўся два гады назад у Валожынскім раёне. А ў чэрвені сёлета аналагічны факт адбыўся на Лагойшчыне. Шаснаццацігадоваму П. прадаўлена абвінавачванне ў наўмысным забойстве трынаццацігадовага Ж.

Вострай застаецца праблема п'янства сярод навуцэнцаў. Сёння набыць бутэльку гарэлка можна без асаблівага клопату. У гарадах, напрыклад, яна прадаецца ледзь не на кожным кроку. З прывабнымі каларыямі этыкеткамі. Лічыцца сведчаць, што за мінулыя два гады да п'янства было пакарана 1247 школьнікаў і

1587 навуцэнцаў ПТВ. У інспекцыях для непаўналетніх на ўліку знаходзіцца звыш тысячы чалавек. Найбольшая колькасць фактаў дзіцячага алкаголізму выяўлена ў Мінскай, Слуцкай, Лужанскай, Маладэчанскай, Баранавіцкай, Жодзінскай, тут варта ўспомніць былое вучэнне гэтай вочна-завочнай установы Ірыны К. Разам са сваёй сяброўкай Аленай Т. яна ўзяла за звычай прагуляваць урокі. Бацькі пачалі па горадзе, заходзілі ў пад'езды. Вынікам такога вандроўніцтва стала дзесяць злачынстваў: крадзяжы рабавання, разбойныя напады. Абедзве дзяўчынкі зараз адбываюць пакаранне. Падобныя прыклады можна прыводзіць і прыводзіць. Некалькі вучняў ЦШ №9 горада Сапкіца рэгулярна не наведвалі заняткі. Чым жа яны займаліся? На працягу некалькіх месяцаў кралі маёмасць у людзей. За гэта асуджаны. Школа, педагогі прыклаў адносіліся да такіх фактаў. А, прапсець кажучы, ніякай выхавальчай, прафілактычнай работы не праводзілася. Падлеткі, адчувалі волю і беспараднасць, сталі дзіцячыя проціпраўныя ўчынкі. Сумна гаварыць і прызнаваць, але аналіз злачынстваў, уключэнне непаўналетніх, сведчыць, што ў п'ярагу паддаку школа наогул

не праводзіла. Падлеткі, адчувалі волю і беспараднасць, сталі дзіцячыя проціпраўныя ўчынкі. Сумна гаварыць і прызнаваць, але аналіз злачынстваў, уключэнне непаўналетніх, сведчыць, што ў п'ярагу паддаку школа наогул

А ў класах — пустыя парты

Менавіта такі малонак давалася назіраць работнікам пракуратуры, наведаўшы аднойчы вочна-завочную школу ў го-

радзе Жодзіна. На ўроку беларускай мовы ў восьмым класе з 17 вучняў прысутнічала толькі 3. На ўроку гісторыі ў дзевятым класе з 28 — усяго 7. А на ўроку фізікі ў дзевятым класе з 15 чалавек па спісу за партамі сядзелі толькі тры. Дарэчы, тут варта ўспомніць былое вучэнне гэтай вочна-завочнай установы Ірыны К. Разам са сваёй сяброўкай Аленай Т. яна ўзяла за звычай прагуляваць урокі. Бацькі пачалі па горадзе, заходзілі ў пад'езды. Вынікам такога вандроўніцтва стала дзесяць злачынстваў: крадзяжы рабавання, разбойныя напады. Абедзве дзяўчынкі зараз адбываюць пакаранне. Падобныя прыклады можна прыводзіць і прыводзіць. Некалькі вучняў ЦШ №9 горада Сапкіца рэгулярна не наведвалі заняткі. Чым жа яны займаліся? На працягу некалькіх месяцаў кралі маёмасць у людзей. За гэта асуджаны. Школа, педагогі прыклаў адносіліся да такіх фактаў. А, прапсець кажучы, ніякай выхавальчай, прафілактычнай работы не праводзілася. Падлеткі, адчувалі волю і беспараднасць, сталі дзіцячыя проціпраўныя ўчынкі. Сумна гаварыць і прызнаваць, але аналіз злачынстваў, уключэнне непаўналетніх, сведчыць, што ў п'ярагу паддаку школа наогул

Падлеткавы "люмпен"

выходзіць на сцежку злачыннасці

Уклісцэ ад сур'ёзнай выхавальчай работы. Ніхто не клапоціўся, дзе прападае падлетак, чаму той месца за партай пустое. Трэба думаць, менавіта такія адносіны дазвалялі вучню ЦШ №1 г.п. Палешчаніцы В. прагуляць без сур'ёзнай прычыны 287 вучэбных гадзін. Краў знаходзіўся на ўліку ў міліцыі. А ў выніку аказаўся змешаным у забойстве 13-гадовага Ж.

«Вакуум» у выхавальчай рабоце школы адрэз і за паўналетняў. У гэтай «па-даглотцы». Падлеткі збіваюцца ў групы: так званыя дзіцячыя смяльцы. Знаходзіцца, як правіла, ва-жак. А беспараднасць дзейнасці аднаго злачынства цягне за сабой другое, трэцяе. Пакуль не спыніць міліцыя.

Тады яна ўзяла нож

Тая раніца ў сям'і А., што пражывае ў Біяроўскім раёне, пачалася з лаўкі. Сужыцель Е., будучы ў неадпаведным стане, стаў прымушаць дзіцяці есці недаварную бульбу. Старэйшая, Света, адмовілася. Е. пачаў за гэта дзіцячыню біць. Да-ведзеная да ачаду і, каб нека абараніцца, Света хапіла трышчыну ў выглядзе пада-руку нож і ўдарыла Е. Ад нанесеных плясцёных паш-каджанняў ён памёр.

Крымінальная справа ў адноснае Светы, 3-за яе непаўналетня, прыпынена.

Прыведзены факт прымушае глыбока задумацца. Не па сваёй волі скапіла дзіцячыню нож. У сям'і ўжо даўно была ненармальна абстаноўка: маці і яе сужыцель пастаянна п'янявалі, уцянялі лаўкі, бойкі. Для дзіцяці (а іх у сям'і тры) не было належных умоў для вучобы, ні для аддзячэння. Е. пастаянна папракаў дзіцяці, што ён іх корміць.

Падлеткі ў школах, дзе вучылася Света, нічога не зрабіў, каб адварачы абстаноўку. Не хадаўнічаў аб пазбаўленні яе маці будзённых правоў. Хоць для гэтага меўся ўсе падставы. У інспекцыі па справах непаўналетніх гэтай сям'і таксама ніякай увагі не ўдзялялася.

Вельмі дрэнна, калі ў выніку бядушы, аблыка-ваці, інертнасці з боку школы, правахоўных органаў глыбока траўміруюцца дзеці. Рэакцыя бывае запозненая, калі ўжо паправіць амаль нічога немагчыма. Тое, што здарылася ў адным з раёнаў вобласці, мякка кажучы, не мае ніякага апраўдання.

Хранічы судзімы акалогалі І., двойчы судзімы за хуліганства ўчынкі, рэгулярна жорстка збіваў жонку, дзіцяці, выганяў з дому. На працягу двух гадоў

гвалту сваю непаўналетнюю дачку. Свой прэтэст супраць дзіцячых дзеянняў бацька яна выражала тым, што сыхадзіла з дому. Начавала ў лесе, на вакзале, гарышчах. Былі выпадкі, калі дзіцячыню па некалькі дзён не наведвала школа. І гэта нікога не турбавала. Маці яе часта забірала з сабой на работу, бячыцца пакадаць дома з бацькам. Школа, міліцыя, працоўныя калектывы, сельскі Савет — усе ведалі пра такое ненармальнае становішча ў сям'і. І ніякай дапамогі, рэакцыі. У рэшце рэшт, І. за свае ўчынкі ў адноснае да дачкі быў асуджаны да 10 гадоў пазбаўлення волі.

«Па першаму разу не судзяць»

Абмяркоўваючы крымінагенную абстаноўку ў вобласці, звязаную з падлеткавай злачыннасцю, узельнікі калегіі адзначылі канстатавалі, што ў школах, ПТВ прафілактычная работа знаходзіцца на нізкім узроўні. У асродках падлеткаў бытуе думка, што «па першаму разу не судзяць». Сал-раўды, суды не спішаюцца адрабляць падлетка, якому 15—16 гадоў, «на зону». І не таму, што праўдуюць залішнюю мяккасць. Прычына часцей бывае іншая: там падлетак наўрад ці пе-

равываецца ў лепшы бок. Вось яму і даюць ад-тэрміноўку, каб адумаўся, узусі за розум. Што ж, адны сапраўды робяць правільныя вывады. А другія, наадварот, лічаць сябе героямі і прадцяваюць канфліктаваць з законам. Сям'я — школа. Вось на чым, па сутнасці, трымаецца выхаванне падрастаючага пакалення. Не павінны ад гэтага быць убаку і работнікі міліцыі. Прычым, не тады, калі ўжо злачынства дзейсна. А таксама дапамагаць праводзіць прафілактычна-выхавальную работу. Аб гэтым было шмат сказана на пасяджэнні калегіі.

Вядома, выходзіць у падлеткаў павягу да закона складацца. Эканамічныя цяжкасці, рассяленне грамадства на бедных і багатых, маральнае адраджэнне грамадства наводзіць падлетка на думку, што ўсё дэ-валюе. Гэта і ёсць тая памылка, якая іны раз да-водзіцца да трагедыі. Пра-дукцыя яе можна. Калі мы ўсе зразумеем, што выха-ванне — наш агульны кло-пат. І вельмі важна не даць падлеткавай злачыннасці «загалыбца», пусціць ка-рані. Пакуль яшчэ час не страчаны.

Мікалай ЖУЧКО.

Лёсы людскія

Калі самізадавы Грыша Парэчын упершыню прыйшоў у сельскую школу, радасць яго была бязмежная. Ад сваіх адольнасцяў ён нават не думаў. А бацькам вельмі хацелася, каб іх сынко працёр вочы: можна, што выйдзе з яго, можа, спрадзяць яго мары.

Нарадзіўся ён 8 сакавіка 1894 года ў вёсцы Задашчынне (зараз Шацкі сельсавет Пухавіцкага раёна). Бацькі яго былі беднымі селянінамі, цёмнымі і забітымі. Ён «мурасці кніжнік не даў бог назімаць». Таму вельмі рада-валіся, што Грыша старэйшы, ад кніжак не адрываецца, што настайнік яго хваціць. За час вучобы ў пачатковай школе хлопчык шмат аб чым даве-даўся, набыў неадольную прагу да ведаў, а вась пра слова «канстытуцыя» нават не чуў.

Прайшло нямаля гадоў. Неспадзявана ў жыцці адбыліся вялікія перамены, якія за-кранулі і лёс Грышы Парэчына. На пяты год пасля рэвалюцыі яго залічылі студэнтам юрыдычнага факультэта І-га Маскоўскага дзяржаўнага ўніверсітэта. Ён прыйшоў у аўдыторыю зусім дарослым чалавекам, ве-даў, чым пахне хлеб і порох, таму дарэчы кожнай хвілінцы. Будучы юрыст уважліва слухаў лекцыі прафесараў, чытаў падручнікі, абмяняваўся думкамі з аднакурснікамі. Яго апаанавала моцнае жаданне паўня пазнаць, «как государство боготвот и чем живет...» як пабудавана і кіруецца.

Рыгор Парэчын правёў выключную здольнасць да самаадукацыі, гадзінамі прасідаў у бібліятэцы, грунтоўна вывучаў юрыдычную літаратуру. Будучы студэнтам, ён напісаў кнігу «Савецкія рэспублікі ў іх уззаемаадносінах», працаваў над брашурай аб Брытанскай Імперыі. У студэнцкім зборніку «Змаганне», які выйшаў у 1924 годзе ў Маскве, Парэчын змясціў свой артыкул «Савецкая Беларусь у адносінах з замежнымі дзяржавамі», змест якога меў цікавасць і для сённяшняга чытача. У самым пачатку аўтар адзначаў: «Сучаснае вучэнне аб дзяр-жаве прызнае, што суверэнітэт дзяржавы ёсць і ёсць непарушальнае, яе права не на самастойныя зносіны з замежнымі дзяр-жавамі...»

Ён паслядоўна высвятляе, ці было гэтае права ў Беларусі, якая была абвешчана не-залежнай рэспублікай 1 студзеня 1919 года. Праз некалькі дзён яе незалежнасць была прызнана ўрадам РСФСР. А што ж адбыло-

3 кляймо "ненадзейнага і падазраванага"

ся далей? Ужо ў жніўні пачалася белару-ская акупацыя, якая пераходзіла на ам-фармцыі сваё дзяржаўнае існаванне. Толькі праз год рэспубліка вярнулася да дзяржаўнага жыцця. Калі ў снежні 1920 го-да стала ясна, што нам не паражжа заходні сусед, на Другім Усебеларускім з'ездзе Са-ветаў упершыню былі ўтвораны народныя камісарыяты. Наркмаат замежных спраў БССР існаваў з 1922 года.

Рыгор Парэчын паказаў, што Расія не аб-мяжоўвала нашы правы на дыпламатычныя зносіны з замежнымі краінамі. Першай Бе-ларусі прызнала Польшчу, другой — Гер-манія. Фактычна адносіны (да факта) наша рэспубліка мела з Латвіяй, Літвой, Эстоніяй, Англіяй, Аўстрыяй, Італіяй, Турцыяй, Чэхас-лавакіяй. Але сваімі правамі на непасрэ-дныя зносіны яна карысталася мала. Аўтар гэта тлумачыць наступным чынам: «Наша рэспубліка не мела на маце дэманстраваць перад усім светам сваю незалежнасць ад і-ншых савецкіх рэспублік. Наадварот, яна заўсёды хацела паказаць, што яна ўсё ар-ганічная частка вялікай сям'і Савецкіх Рас-публік, якія складаюць адзіны магутны са-

вет і стан супраць стана буржуазнага.

Але гэта не значыць, што ў пытанні не прычынавага, а практычнага характару Са-вецкай Беларусі адмаўлялася ад сваіх пра-ваў на самастойныя зносіны з тымі дзяржа-вамі, якія мелі для яе асаблівы інтарэс».

Ён прыводзіць прыклад: у Берліне мы мелі сваёе п'янамоцнага прадстаўніка, у Варшаве — свайго пасланніка. Парэчын — адзін з першых даследчыкаў нашай неза-лежнасці, які ішоў ад факта, ад праўды

гісторыі, таму яго сведчанні маюць вельмі высокую каштоўнасць.

Не даведзена дзіцяці, што пухавіцкі хлопчык выдатна скончыў Маскоўскі ўніверсітэт і прыехаў у Мінск. У 1925 годзе яго залічылі супрацоўнікам прававой секцыі Інстытута беларускай культуры, членам прэзідыума якога ў той час быў У.Ігнатюк, Я.Караневіч, З.Жылуновіч, А.Вольны, Б.Ар-шанскі. Тут ён пазнаёміўся з юрыстам М.Гуткоўскім, этнографам А.Шлябінскім, беларускім пісьменнікам М.Гарэцкім, М.За-раўкім, Я.Коласам, з паэтам-зем-ляком М.Чаротам і іншымі дзеячамі культуры. Рыгор Парэчын стаў для вытокаў станаўлення юрыдычнай навуцы ў рэспубліцы, плёна працаваў і хутка быў выбра-ны навуковым сакратаром прававой секцыі Інбелкульту.

Малады вучоны разам з іншымі права-знаўцамі Інбелкульту ўдзельнічаў у стварэнні і прапагандзе канстытуцыйнага закону рэспублікі. Пасля ўтварэння СССР пастала пы-танне аб распрацоўцы новай Канстытуцыі БССР, якая была прынята на VIII Усебеларускім з'ездзе Саветаў (у красавіку 1927 г.).

прафшкол. Нормы Канстытуцыі Рыгор Па-рэчын разглядаў ў цеснай сувязі з аналізам прававога статусу Беларусі як члена феде-рацыі СССР, нацыянальнай палітыкі Савец-кай улады. Ён даў тлумачэнні важнейшых этапам развіцця Беларускай дзяржавы — абвешчэнне БССР, дзяржаўнага ўста-наўлення ў 1920 годзе, уводжэнне ў склад СССР, узаўважэнне і разлічэнне рэспублікі, яе герб і сцяг.

Парэчын растлумачыў, што жыццё клас-ка, які стаў кампанентам герба БССР (1927 г.), сведчаць пра тое, што наша асноўнае ба-гацце — сельская гаспадарка, а каніюшыя ад-люстрыраваныя культуры напрамак гаспадар-кі альбо ёсць інтэнсіфікацыя. Дубовая галінка — сімвал лесу, другога асноўнага ба-гацця бе-ларускага народа.

Саме цікавае тое, што, гаворачы пра герб, юрыст арыентуе гледальніка на яго бе-зуюмна старажытна, а не аўтаномнае змест, на яго накіраванасць уперад, у будучыню, а не назад, у далёкае мінулае. Менавіта палітычная перспектыва, стварэнне нацыя-нальнага ба-гацця датычацца адвечнага па-няцця «прагрэс». Гэта і павінна быць ад-лю-

стварана ў гербе.

У гісторыі людзей нацыя хапала крыві, но-выя пакаленні павінны жыць без войнаў, та-му ў гербе не павінна быць ніякіх ваенных сімвалаў накітавалі мячы, шыты, вінтоўкі. Ры-гор Парэчын лічыў, што герб — сімвал дзяр-жаўнага суверэнітэту і сімвал новага, больш уладкаванага жыцця, дзе палым першын-ства аддаецца матэрыяльнаму і духоўнаму развіццю грамадства.

Адметнай з'явай у галіне юрыдычных дас-

ледаванняў Інбелкульту сталі «Запіскі ад-дзела гуманітарных навук». Працы кафедры сучаснага права» (1929 г.). У гэтым зборніку былі змяшчаны артыкул Р.Я.Парэчына «Дзя-ржаўная дзяржаўнасць перад утварэннем Савецкай Беларусі», у якім ён асвятляе гісторыю ўтварэння БССР і прыходзіць да вываду, што цесная эканамічная і культур-ная сувязь рэспублік — асноватворны жы-ццёвы прынцып, які прымальна для Бе-ларускай працоўнай масы ў будучыню новага жыцця, у вызначэнні свайго лепшага будучага.

Адначасна крытыкі-ультраправыя пачалі, што яго артыкул наскрозь прасякнуты духам на-цыяналізму, адназначна, іх насяроджыла тое, што Парэчын упамінае мноства гістарычных імёнаў, многія з якіх у той час — З.Жылуновіч, У.Ігнатюк, В.Ластоўскі, Я.Лёўкі, — выкрыва-ліся ва ўчыненні «нацыяналізм», падазра-валіся ў верогажасці, у вырысаванні нацыя-налістычных устаноў.

У сувязі з гэтым доктар юрыдычных навук В.А.Крутавец піша: «Аду з такіх устано-вак бачылі ў характарыстыцы Р.Парэчын-авай абвешчэння БССР і ролі ў гэтым

гістарычным акце некаторых асоб і ар-ганізацыяў. У той час старанна абыходзілася пытанне аб памылках кіруючых Заходняй вобласці ў нацыянальным пытанні. Больш таго, левінаска ініцыятыва абвешчання Бе-ларускай Савецкай Рэспублікі (менавіта су-верэнай рэспублікі) прынеслася дзевяці Заходняй вобласці, якія адмаўляліся быць у Беларускай самастойнай нацыі і да канца снежня 1918 года (гэта значыць, да пастано-вы ЦК РКП(б)) былі супраць самазвызначэння Беларусі, а пасля абвешчання БССР разгля-далі гэтую меру як тактычны крок, звязаны са звышпалітычным абставінамі, а не з ас-новнымі прынцыпамі вырашэння нацыя-нальнага пытання ў краіне».

На карце Міншчыны

ЦІМКАВІЧЫ

Гэта адна з самых старажытных у Капыльскім раёне вёска, цэнтр сельсавета, саўбас. Яе ўзнікненне адносяць да XV стагоддзя. У першай палове XVII стагоддзя вёска валодала Сяні, затым яна перайшла да Паўлюшкіна. З канца XVII і на працягу ўсёй XVIII стагоддзя мястэчка належала Радзівілам. Тады ў гэтых мясцінах жылі фальварачны-паншчыныны засадары.

Першы запіс у інвентарх зроблены ў 1622 годзе. На жаль, не надта падрабязны. Толькі ў інвентары фальварка Скіп'ева і Скіп'ёўскай воласці ад 28 ліпеня 1638 года прыведзены запісы пра пабудовы паўшчыны дара Трыбушкі. Жыў ён і наважыў: меў прасторны дом, сад, гасцёўню, шмат пабудов гаспадарчага прызначэння. Ды і мяшчыны было налічана: 6 кароў, 38 авечак, 6 свіней, 13 паўшчынаў і г.д.

Побач знаходзілася сажалка з плацінай, быў пабудаваны млын. Усё гэта дасяглася за кошт працы іншых. Сяліне жорстка эксплуатаваліся. З "чышчальнай валоці" плаціны 3 калы літоўскіх грошай, бочку жыта, столькі ж аўса. Акрамя таго, 12 разоў на год выходзілі талкаю на сенакос і жніў. Калі ў сенакос меліся пшона, мёд-сирок, дзяліліся паласамі: адна частка — уладальніку, другая — паншчыне.

З інвентарнага ліста Цімкавіч і Цімкавічскай воласці, дасяганага 29 кастрычніка 1761 года, можна даведацца, што павіналіны і налічаны тэчцы: "Кожны з іх павінен вытцаць з павіналіна шыпуку палатна. Калі б хто-небудзь нацкаў болей, то за кожную шыпуку Цімкавіч павінен двор павінен заплаціць па 5 злотых".

Становіцца ў параўнанні з іншымі, можна сказаць, прымілаванне. Да таго ж тэчцы вызваліліся ад "пабелі, пракаткі палатна і прадстаўлення лішкаў на ўсёму для продажу". Гэтым займаўся панскі двор. Вызваліліся тэчцы і ад талок, земляных работ, дастаўкі пісем. Хіба, калі здаралася акое-небудзь бедства, тады і тэчцы маглі прыцягнуць да лобова павіналіны.

Пра гісторыю тэчцы ў Цімкавічах расказвае артыкул К. Чорнага "Службы сурвенты", апублікаваны ў дзесятым нумары часопіса "Беларусь" за 1945 год, які аўтарам, пасля смерці пісьменніка. Пракладзе ў 1851 годзе мясцовым уладальнікам Радзівілам улілі для некастравы часткі прыгонных сялян невызначаную павіналіну. Яны вызваліліся ад працы на панскім полі і прызначаліся тэчцы сурвенты. Зразумела, падарыліся тэчцы, што меў да гэтага здольнасці. Жаданне развіваць тэчцы ў Радзівілаў азначылася невыпадкова. Былі часта ў Заходняй Еўропе, яны бачылі, як у папулярнае карыстаюцца там прыгожыя вырабы з ільну.

Вядома, асобныя цімкавічы майстры праходзілі вучобу ў тэччых майстэрнях Расіі, а магчыма, выязджалі за мяжу. Як бы там ні было, а неўзабаве нехта Міхалевіч з Агароднікаў іх у Цімкавічах раздзяляе неадзінакая рэчучка, навукучыныя вырабы сурвенты, быў прызначаны майстрам, якому пабудавалі спецыяльную майстэрню. Міхалевіч вучыў тэччых юнакоў, даваў ім у Цімкавічы, навакольных вёсках — Крыжэвіч, Косіч, Браткава, Агароднікаў. У самай майстэрні часцей працавалі мясцовыя людзі, а паколькі месца не хапала, некаторыя тэчцы дома. У вызначаны тэрмін павіналіны былі здаць пэўную колькасць вырабаў. У пачатку XX стагоддзя цэлыя вёскі Капыльшчыны ператварыліся ў спецыялізаваныя цэнтры тэчцы.

Цудоўнымі тэччымі а'зваліся і родзічы пісьменніка К. Чорнага — па бацькавай лініі — Рамановічы, па ліній маці — Парыкі. Абрэс, вытканы Гіліерый Рамановічскай, маці літаратара, стаў экспанатам музея К. Чорнага ў Цімкавічах.

Дарчы, пра К. Чорнага... Нарадзіўся ён, як вядома, у колішнім мястэчку Боркі непаладэку ад Цімкавіч 24 чэрвеня 1900 года, бацькі былі парабамі пана Эдварда Ваініловіча. Зімой 1908 года сям'я а'сталаўся ў Цімкавічах. Бацька займаўся сталеварствам, а маці тэчцы сурвенты. Ступішы пісьменнікам, Раман Карловіч паставіў на ногі К. Чорнага, любіў гуляць з дзецьмі. Менавіта адсюль вытокі яго цікавасці прыжываць "Чалавек — гэта цэлы свет". К. Чорны таксама прыжываўся, што пра Цімкавічы і цімкавічы можна расказаць басконца. Прытачыты яго тэчцы жылі ў тых жа Цімкавічах, Пузаве /цпер Васілае/. Косіччых, Крыжэвіччых /цпер Навасёлкі/...

У рамане "Тэчцы пакаленне" ўдаецца дакументальна аснова. Як вядома, сястра былі пісьменніка Марыя Рамановічска была ганарліва, сканпа. Служыла пакабуйкай у кулінавічскай маітцы пана Яблонскага, сабрала грошай, змела купіць зямлю. Вышла замуж за а'каном Рыхарда Сухавя. Наялі парабкаў. Сам Сухавя стаў... нямым Гіжэжам. А тут рэвалюцыйныя падзеі...

Характэра тэчцы прыжываўся К. Чорнага да бацькоўскай зямлі прыжываў, што занятае ў яго "Дзёніку...". 2 ліпеня 1944 год: "Учора ўвечар паведамілі ў вёсцы, што ўжо Цімкавічы, Вялікую Рабруку, Жавалі. Родныя мае месціны. Як маю даша рэшча туды! Яна а'зваліся там. Там жыцьцё ўсё мае перажываю. Усё дарою, пейзажы, дрэвы, хаты, чалавечыя натуры, пра якія калі-небудзь пісаў. Гэта ўсё адтуль, сапраўднае".

Адным словам, багата гісторыя ў Цімкавічы. На жаль, далёка не ўсе яе матэрыяльныя помнікі дайшлі да нашых дзён. У 1985 годзе не стала і цімкавічскага храма — згарэў. Чаму та здарылася, ніхто асбіла і не разбіраўся. А гэта ж быў касцёл Святога Міхала, адзін з самых выдатных помнікаў архітэктуры не толькі Беларусі, а і ўсёй славянства. Польскія даследчыкі, уражаныя здарэннем, яго інтэр'еру, па'раўноўвалі Цімкавічскаму храму з Францыскаўскім касцёлам у Крыжэвічах, афармленнем сусветнай фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

Цімкавічскаму храму быў пабудаваны ў 1647 годзе. Спачатку гэта быў касцёл, потым яго перабудавалі ў царкву. Калі будынак пачаў разбурацца, сяліне, шкіды, мяшчыне сабралі саблі на рэстаўрацыю. Дзеся гэтага і запрасілі ў Цімкавічы Ф. Брудоўч, вядомага мастака-а'фрміцеля. Ён працаваў у Цімкавічах у 1905 — 1908 гадах. На той час храмам валодала Міхаліна Гарватава, якая паходзіла з роду Ваініловічаў і была адной з самых багатых на Капыльшчыне. Яна таксама выдзеліла шмат грошай на рэстаўрацыю.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

У а'фрміраванні Ф. Брудоўч ішоў ад беларускага фальклору. Імкнуўся ўнесці ў роспіс элементы, зместам звязаныя з паўшчынаў, а таксама падказваў шмат фіналі. Бібіліяны са з'яўляюцца ў вёсцы, адзінаццатым стагоддзем гэтага помніка драўнянага беларускага доўжыста працаваў таксама чалавек а'знакніты — Францішак Врудоўч.

Марысіны "анекдотыкі"

Надаўна на рынку ў райцэнтры цётка Марыся прадавала трускалкі. Адала поўнае ядро нейкаму вайскоўцу за паўны. І пакуль ішлі мы з ёю на аўтобусную станцыю, расказала вясковыя навіны.

Неяк наш Алесь Залёцік рыдлёўку купіў. І смех і грэх. Хто б раней шукаў такі тавар: у сельмагу цэлая куча іх ляжала. Купіў — не хаў.

Але давайце па парадку. Увоўсень карчаваў Алесь у агародчыку вішняк і зламаў адзіную рыдлёўку. Без яе ж, як без рук. Жонка ўсыпала туды перцу сваёму родненкаму. Ну, атрымаў ён пенсію і паехаў у райцэнтр. Ды аказалася, што рыдлёўку ў лэўцы. У адным з магазінаў, дзе Алесь асбіла напаву на правы пакупнік (казаў, што лэжа касцы, але не выйдзе без пакупкі), да яго падышоў малады хлопек з чорных акулрак: "Наш каапе-

ратыў прадае рыдлёўкі. Па цэнах, што ніжэй за рыначны. Хадзем са мною". Пайшлі. У вялікай будыніне (расказваў потым Алесь) шмат розных тавараў ён убачыў: чайнікі, пыласосы, сарпы. І рыдлёвак тых ляжала мо паўтысячы. Алесь пасадзіў на мяккую канату, уключыў музыку. Пачаставалі чаем і духмянай цыгарэтай.

Алесь плонку і адварнуўся, калі глянуў на сцены, якія былі абклеены карцінамі з голымі дзёўчынамі, рознымі бутэлькамі і незразумелымі надпісамі. Зрэшты выбраў ён сабе рыдлёўку, без сучоў на чаранку, палез па кашалёк, каб разлічыцца. Дзяцок спытаў, колькі ў яго грошай? І па-

Другі год на Беларускім аўтамобільным заводзе праводзіцца конкурс "Завадчанка". Сёння гэта высокае званне аспрэчвала трыццаць чалавек. Пераможцаў выйшлі кантралёр Ларыса Федорыстава, якая ўзнагароджана тэлевізарам.

На здымку: "Завадчанка-94" Ларыса Федорыстава.

Фота Міхаліа ЛУШЧЫКА.

Ніколай АЛТУХОВ

Папартнік

Захохотел мной биолог,
Если скажешь,
Что каждый год
Где-то в диких чащобыных
Долах
Ночью папартник цветет.

Я услышу доклад о спорах,
О генетике заодно,
И о неучах,
У которых
Предрасудков полным-полно.

Понимаю любую фразу,
Перед фактами я в долгу,
Только я
Без волшебных сказок
Жить, наверное, не смогу.

На Кушалье я до рассвета
Проброжу, обладав почтой.
Не найти мне
Цветок заветный,
Счастье, видимо, не найти.

Чудесами полна природа
И пускай я найти не смогу,
Может, кто-то,
А может, кто-то
Лучезарный найдет цветок.

Я лесным надыхнусь настоем,
С умилением приму восход,
Жить на этой земле не стоить,
Если папартник не цветет.

НА ПРАМЕЖКАВЫМ ФІНІШЫ

У чэмпіянаце Мінска, дзе выступае ча-

чужы адказ, сказаў: "Вы — не наш кліент. Да кошту рыдлёўкі мы дабулім расходы па сервісу". Хаўеў Алесь узяць яшчэ жончыну пенсію ды зноў паехаў да кааператараў, толькі тае не згадзілася. Іх дачка Зіна, што ў Брэсце жыве, прыязджала на адпачынак і прывезла рыдлёўку. Колькі ж радасці было ў сям'і!

"АЛЬЦЕРНАЦІВА"

Я дык і слова гэтага добра не разумею. Суседка Юзя растлумачыла, што яно розныя думкі супярэчлівыя абзначыць. Кажы, да свёрны адны ходзіць роўнай і гладкай дарогай, а другія напярэцік пераз габліно шыбуць. Тым і другія выходзіць туды, куды трэба.

Дык паслухайце пра гэты свёрны. Надаўна кладаўшчык Міхась Боічкі на пенсію пайшоў. Хітры быў, зладэўкаваты. Сам хапаў усё, што хаўеў, і на чальству даваў. Паперы, праўда, заўсёды трымаў у парадку: ніхто не мог прыкапаць.

На праўленні старшыня калгаса рэкамендаваў зрабіць новым кладаўшчыком уласнага сваяка — Хвадоса Лукашыка. Хваўеў яго. Гаварыў, што граматы вялікай, што іголка не прападзе, усё ў парадку будзе. Але ж і сярэд праўленцаў сёння дэмакраты розныя раз-вясіліся. Кажуць, у іх ёсць альцэрнацыва Лукашыку, клячы ад склада трэба аддаць Віцку Верхаву.

Дарма, што ў турме сядзеў два гады за хуліганства. Цяпер, кажучы, перайначыўся, рахманым стаў. Прагаласавалі за Верхаву. Той з радасцю прыняў партфель. Новы замок на дзвярках павесіў, дзёрку ў столі зашпаліў. Праз які месяц ці два старшыня ў адпачынак паехаў. У вёсцы пачалі заўважыць, што ў свёрны ноччу свеціцца акенца. І

1993 года. Аб чым жа яна? Як адзначыць у а'нацыі, на г'аграфічнай карце свету хутка застанецца зусім мала краін, дзе не гасц'яваў бы з вялікім поспехам беларускі балет. Маршруты трыумфальных а'надрок аж трупы прайшлі праз Іспанію, Партугалію, Грэцыю, Югаславію, Англію, Германію... Аўтар на канкрэтных прыкладах расказаў пра гаркавы смак ісціны балетнага мастацтва.

Цікава напісаны нарыс "Агонь душы і сэрца жар". Ён пра гаўнонага балетмайстра Дзяржаўнага тэатра оперы і балета Беларусі народнага артыста СССР Валерыяна Елізарава.

"...Упрыгожыць любую трупку свету" — так названы матэрыял, у якім аўтар расказвае пра народную артыстку Беларусі, балерыню Інесу Душэвіч. А нарыс "Танцуючыя рэзідэнт таленту" прысвечаны Віктару Саркысяну. На высокім праф'есійным узроўні напісаны артыкулы пра артыстаў Ніну Паўлаву, Уладзіміра Іванова, Вольгу Лапо, Таццяну Ярышэву, Таццяну Шамаўеў і іншых.

У кнізе "Гаркавы смак ісціны" праз канкрэтных людзей, глыбока і прэдаўнае пачынаю фундаментальнае мастацтва, якое расказвае пра свет чалавечай душы, чалавечых пачуццяў і думак новай плыскі, жэстэў і рухаў, фарміруе артыста балета як чалавека прыгожага, дужага, дасканалы і ўсё адноснае.

Дарчы, гэта найбольш поўнае выданне пра людзей, якія з'яўляюцца зоркамі першай вялічнай сучаснага беларускага балета.

Уладзімір КОБРЫН.

тырнаццаць каманд, завяршыліся гульні першага круга.

Пасля трынаццаці матчаў лізіруе «Арбіта» з мінскага аб'яднання «Інтэграл» — 21 ачко. Па 19 ачкоў набралі каманды «Тарпеда» і футбалісты вышэйшага ваенна-інжынернага вучылішча. Да лізіраў з шаснаццацю ачкамі прымакнуча «Гарызонт» і каманда вагонарамонтажнага завода.

У надызлё праведзена шэсць матчаў чэмпіянатаў Рэспублікі Беларусь па футбалу ў першай лізе.

Першы радок турнірнай табліцы захаў за сабой віцебскі КІМ. У трэцім туры з лікам 1:0 футбалісты гэтай каманды перамаглі зямлякоў з «Акаматыва» і маюць цяпер шэсць ачкоў.

Пяць мячоў было забіта ў Магілёве, дзе «Дняпр» прымаў футбольны клуб «Маладзечна». Гасці азмочылі прыхільнікаў «Дняпра», выйграўшы ў яго з лікам 3:2. У маладзечанцаў пяць ачкоў — дзве перамогі і адна нічыя.

Да сенсацыйных можна аднесці і вынік матча ў Бабруйску, дзе «Фанок» прымаў дынамаўцаў Брэста. Гаспадары поля нанеслі паражэнне камандзе з берагоў Буга з лікам 6:1.

Нечаканым можна лічыць і вынік сустрач паміж «Дынама-93» і гродзенскім «Нёманам». На сваім полі мінчане пацярпелі сакрушальнае паражэнне — 1:4.

Салігорскі «Шахцёр» гуляў у гасцях з «Томс'ельмашам». Там зафіксавана нічыя — 1:1.

Баліжэй да сярэдзіны турнірнай табліцы перамагліся лідзі «Аб'юнік». На сваім полі дэбютанты першай лігі з лікам 1:0 перамаглі тарпедаўцаў Магілёва.

Учора праведзены яшчэ два матчы трэцяга тура. Сустракаліся «Ведрыч» (Рэчыца) — «Дынама» (Мінск) і «Шыннік» (Бабруйск) — «Тарпеда» (Мінск).

Гульні чацвёртага тура адбудуцца 1-га жніўня.

НА ПРАМЕЖКАВЫМ ФІНІШЫ

У чэмпіянаце Мінска, дзе выступае ча-

чужы адказ, сказаў: "Вы — не наш кліент. Да кошту рыдлёўкі мы дабулім расходы па сервісу". Хаўеў Алесь узяць яшчэ жончыну пенсію ды зноў паехаў да кааператараў, толькі тае не згадзілася. Іх дачка Зіна, што ў Брэсце жыве, прыязджала на адпачынак і прывезла рыдлёўку. Колькі ж радасці было ў сям'і!

На праўленні старшыня калгаса рэкамендаваў зрабіць новым кладаўшчыком уласнага сваяка — Хвадоса Лукашыка. Хваўеў яго. Гаварыў, што граматы вялікай, што іголка не прападзе, усё ў парадку будзе. Але ж і сярэд праўленцаў сёння дэмакраты розныя раз-вясіліся. Кажуць, у іх ёсць альцэрнацыва Лукашыку, клячы ад склада трэба аддаць Віцку Верхаву.

Дарма, што ў турме сядзеў два гады за хуліганства. Цяпер, кажучы, перайначыўся, рахманым стаў. Прагаласавалі за Верхаву. Той з радасцю прыняў партфель. Новы замок на дзвярках павесіў, дзёрку ў столі зашпаліў. Праз які месяц ці два старшыня ў адпачынак паехаў. У вёсцы пачалі заўважыць, што ў свёрны ноччу свеціцца акенца. І

1993 года. Аб чым жа яна? Як адзначыць у а'нацыі, на г'аграфічнай карце свету хутка застанецца зусім мала краін, дзе не гасц'яваў бы з вялікім поспехам беларускі балет. Маршруты трыумфальных а'надрок аж трупы прайшлі праз Іспанію, Партугалію, Грэцыю, Югаславію, Англію, Германію... Аўтар на канкрэтных прыкладах расказаў пра гаркавы смак ісціны балетнага мастацтва.

Цікава напісаны нарыс "Агонь душы і сэрца жар". Ён пра гаўнонага балетмайстра Дзяржаўнага тэатра оперы і балета Беларусі народнага артыста СССР Валерыяна Елізарава.

"...Упрыгожыць любую трупку свету" — так названы матэрыял, у якім аўтар расказвае пра народную артыстку Беларусі, балерыню Інесу Душэвіч. А нарыс "Танцуючыя рэзідэнт таленту" прысвечаны Віктару Саркысяну. На высокім праф'есійным узроўні напісаны артыкулы пра артыстаў Ніну Паўлаву, Уладзіміра Іванова, Вольгу Лапо, Таццяну Ярышэву, Таццяну Шамаўеў і іншых.

Дарчы, гэта найбольш поўнае выданне пра людзей, якія з'яўляюцца зоркамі першай вялічнай сучаснага беларускага балета.

Уладзімір КОБРЫН.

песні нясуцца адтуль і машыны легкавыя і цяжныя туляцца. Нейкі дзёцюкі незнаёмы ў жоўтых штанах усё Віцку шукаюць.

Адным словам, як прыехаў старшыня, дык і турнулі Верхаву. Кажуць, рэвізёры вельмі шмат чаго там раскапалі. Не хапіла дзёсцяў мяхоў грэцкіх, некалькі скрынак аблічавачнай пліткі, цыкоў, фарбы. Мусіць, Віцку будзе зноў судзіць. Вось вам і альцэрнацыва.

Развучыліся сёння многія працаваць, лайдкаў шмат стала. Раскажу пра надаўны ўпадок у нашай Альхоўцы. У час навагодніх вечар зламаў у свёрнах старую тапалю. Загарадзіла яна дарогу. Прыехалі на расчыстку чалавек мо пяць мужчын. Трактар з прычэпам падышоў, аўтаран, тыркаліся, тыркаліся гэтыя работнікі з

бензапілою, рады не могуць даць. Нешта там зламалася. Сідзелі ў цяньку да абеду, у карты гулялі. Потым бжыцкі адзін з іх, Бронік Цыбулька, да мяне, прасіць, каб гарэзкі прадала. Мяне як узарве: вам жа, кажу, у бухгалтэрыі павінны налічыць грошы, вы ж на працы лічыцеся. Бронік рагоча: "Не хвалойцеся. Брыгадзір усё роўна налічыць сярэднядзённую зарплату. Дрэва, бачыце, хоць з параніх, але не паддаецца".

Нездзе пад вечар трактар і аўтаран паехалі ў бок гаража. Ігняны работнікі разбіраўся ладом. Невадмога, колькі б лічэ тапалі ляжала на дарозе. Але мой сусед Адам Яўсеўчын з сынам за а'яму гадзіну пілюю-двуручкай — парэзалі дрэва на кавалі, перавезлі на свой двор. Цяпер будзе ім дроў на паўзім.

Запісаў Канстанцін ПРЫЁМКА.

ХАТНІ ЭКРАН

26 ліпеня, аўторак

Беларускае тэлебачанне

15.30. Мост.
16.00. Эканаміст.
16.10. "Незалежнасць" — гэта роздум напярэдадні свята.
16.30. "Беларускія напевы".
17.00. Урачыстае пасаджэнне і канцэрт, прысвечаны Дню Незалежнасці.

19.55. Кантакт.
20.00. Калыханка.
20.25. Панарама.
21.00. Пяць хвілін на жарты.
21.40